

Uppföljande undersökning av föräldraskapsstödjande arbete i kommuner som tilldelades utvecklingsmedel under 2009-2014

MFoF avser att initiera en uppföljande undersökning av arbetet i de kommuner som under perioden för den förra nationella strategin (2009-2014) tilldelades medel för att utveckla föräldraskapsstöd. Sista ansökningsdag är 4 juli 2019.

MFoF är en statlig myndighet som arbetar för att barn ska få en trygg uppväxt och bra relationer till sina föräldrar. Vi är kunskapsmyndighet för föräldraskapsstöd, familjerådgivning och socialnämndernas familjerättsliga ärenden. Vi arbetar också för att adoptioner till Sverige ska ske på ett lagligt och etiskt godtagbart sätt.

Den 30 augusti 2018 beslutade regeringen om en ny nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd (S2018/04675/FST (delvis)) som ersatte den tidigare strategin från 2009. MFoF fick i samband med beslutet ett utökat uppdrag att stödja genomförandet av, och följa upp föräldraskapsstödet och den nya strategins mål och målområden.

Under perioden för den tidigare nationella strategin "Nationell strategi för ett utvecklat föräldrastöd - En vinst för alla" (S2013.010) satsades inom föräldraskapsstödsområdet sammanlagt 140 miljoner kronor på kommunala utvecklingsprojekt. Syftet var att utveckla och utvärdera olika insatser, öka kunskaperna om föräldraskapsstöd, förbättra samverkan och öka intresset från föräldrar att delta i föräldragrupper. Det avsattes även särskilda medel för att utveckla stödet till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning.

Sammanlagt deltog 22 kommuner och stadsdelsförvaltningar i de olika satsningarna, och några kommuner deltog i flera. Under 2013 genomförde dåvarande Statens Folkhälsoinstitut en kartläggning av föräldrastödsarbetet i Sverige, i vilken det ingick en jämförelse mellan de kommuner som tilldelats medel från de statliga satsningarna (projektkommuner) och övriga kommuner i syfte att identifiera möjliga effekter av regeringens satsning. Folkhälsoinstitutet redovisade i resultatet att projektkommunerna i högre utsträckning än övriga kommuner bedrev arbete med föräldrastöd och föräldrastödjande insatser. Projektkommunerna hade exempelvis i högre utsträckning en avsatt funktion för samordning av det föräldraskapsstödjande arbetet, erbjöd utbildning av sin personal i föräldrastödjande arbete samt arbetade med kartläggningar och systematisk uppföljning av insatser i högre grad än övriga kommuner.

Uppdraget

En viktig dimension i allt utvecklingsarbete handlar om hur lärdomar och nya arbetssätt implementeras och fortlever efter projektslut, och hur organisationen stöttar processen mot långsiktigt hållbara förändringar.

Mot bakgrund av de tidigare satsningarna på ett utvecklat föräldrastöd, samt utifrån den nuvarande nationella strategin om ett stärkt föräldraskapsstöd vill MFoF följa upp arbetet i de kommuner som tidigare beviljades medel, främst gällande:

Organisatoriska förutsättningar

- ansvar/ägarskap av frågan i ledningen (politik- och förvaltningsledning),
- mål och strategier för föräldraskapsstöd,
- forum/strukturer för löpande utveckling, samordning och beslut,
- avsatta medel,
- personella resurser,
- strategiskt stöd i planering och utformning av insatser, stöd i genomförande och löpande uppföljning, stöd för utvärdering av verksamhetens resultat och tolkning av detsamma samt stöd i löpande förbättringsarbete.

Arbetssätt

- samverkan/samarbete med externa aktörer,
- intern samordning,
- personalens delaktighet i planering, uppföljning och utvärdering av insatser,
- variation och bredd i utbud av föräldraskapsstöd,
- arenor för att erbjuda föräldraskapsstöd i kommunen/landstinget,
- uppföljning och utvärdering av föräldraskapsstödet.

Lärdomar

- Hinder
- Möjligheter
- Framgångsfaktorer över tid

Syftet är att undersöka hur arbetet ser ut idag, hur utvecklingen sett ut sedan 2009 och vilka eventuella framgångsfaktorer som förekommer i de kommuner som har ett fortsatt hållbart föräldraskapsstödjande arbete. Fokus kommer främst att ligga på den stödjande organisationen.

Uppdraget innebär att genom enkätfrågor till samtliga deltagande kommuner/stadsdelar, samt intervjuer/fokusgrupper med ett mindre antal kommuner, sammanställa en rapport som belyser organisatoriska förutsättningar, arbetssätt och lärdomar som kommunerna fått med sig under tiden de hade nationella utvecklingsmedel, samt tiden efter detta fram till idag. I uppdraget ska det även undersökas

om och hur barnets rättigheter, jämställt föräldraskap och jämlikhet i hälsa beaktas i kommunernas föräldraskapsstödjande arbete.

Uppdragstagaren ansvarar för att sammanställa och analysera resultaten samt skriva slutrapport. Slutrapporten ska förutom att levereras i skriftlig form även presenteras muntligt för MFoF.

Slutrapporten ska innehålla:

- Kartläggning av kommunernas förutsättningar, organisation och arbete med föräldraskapsstöd inom nämnda områden.
- Redogörelse för i vilken utsträckning och på vilket sätt kommunerna beaktar perspektiven barns rättigheter, jämställt föräldraskap och jämlikhet i hälsa i sitt arbete med föräldraskapsstöd.
- Samlad bedömning av hur arbetet med föräldraskapsstöd har utvecklats sedan 2009 i de kommuner som beviljades statliga utvecklingsmedel under förra strategiperioden.
- Identifierade framgångsfaktorer för ett hållbart föräldraskapsstöd, med fokus på en stödjan de organisation.

Följande metodaspekter gäller för genomförandet:

- Samtliga kommuner och stadsdelar som beviljats nationella utvecklingsmedel under någon av de tidigare satsningarna (2009-2014) ska tillfrågas att delta i enkätundersökning.
- Ett mindre antal kommuner tillfrågas att delta i intervjuer eller fokusgrupper. Urvalet görs i samråd med MFoF.
- Frågeställningar i enkät och intervjuer/fokusgrupper stäms av med MFoF.

MFoF kommer att välja lämplig genomförare utifrån en bedömning baserat på nedan angivna krav och kriterier. Ett detaljerat uppdrag samt projektplan utarbetas därefter i samverkan mellan utsedd genomförare och MFoF.

Krav vid bedömning av intresseanmälan

- Organisationen ska vara en statlig myndighet.
- Projektansvarig ska ha relevant samt dokumenterad erfarenhet och kompetens.
- Den/de som ska utföra uppdraget ska ha erfarenhet av angiven metodik.
- Dokumentation från referensuppdrag ska kunna lämnas på begäran.

Anvisningar för intresseanmälan

Inkommen intresseanmälan ska omfatta ett förslag till projektplan enligt följande:

- Projektets titel samt MFoFs referensnummer 4.2.2:664/19
- Bakgrund/problem- och omvärldsanalys (max 250 ord)
- Syfte och frågeställningar (max 200 ord)

- Metod för genomförandet (max 500 ord)
- Tid- och aktivitetsplan
- Budget

Samt en beskrivning av:

- Projektmedarbetare
- Erfarenhet inom uppdragets ämnesområde, exempelvis studier av organisatoriska faktorer och styrning och ledning av tvärsektoriella sociala/folkhälsofrågor, effekter av statliga satsningar, relevanta litteraturöversikter och studier med fokus på stöd till föräldrar och andra viktiga vuxna (max 300 ord).
- Eventuella samarbetsparter

Kriterier för bedömning av intresseanmälan

Inkomna ansökningar kommer att bedömas, i konkurrens med övriga intresseanmälningar, enligt följande kriterier:

- Genomförbarhet
- Metodaspekter
- Tidsplan
- Budget
- Kompetens och erfarenhet hos de sökande
- Samverkan med relevanta samarbetsparter

Omfattning

Uppdraget ska genomföras från och med överenskommet datum 2019 och slutrapporteras till MFoF senast den 12 juni 2020. Uppdraget pågår under 2019 och fortsätter därefter under förutsättning att MFoF får regeringens uppdrag att fortsatt stödja genomförandet av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd.

Uppdragets upplägg, resultat och spridning regleras i en överenskommelse som tas fram i samverkan med MFoF. Arbetet ska ske i nära samarbete med MFoF och resultera i en skriftlig rapport på svenska där resultatet presenteras i enlighet med uppdragsbeskrivningen.

MFoF kommer att ha äganderätt till material, analyser och resultat, men uppdragstagaren får publicera vetenskapliga artiklar eller på annat sätt sprida resultaten efter slutfört uppdrag eller efter skriftligt godkännande av MFoF.

Redovisning

Delrapportering och slutredovisning av resultat ska ske med MFoF vid de tidpunkter som fastställs i överenskommelsen.

Deadline och kontakt

Intresseanmälan ska vara MFoF tillhanda senast klockan 23.59 den 4 juli 2019 och ska skickas till info@mfof.se.

Följande ska anges i ämnesraden: Intresseanmälan för uppföljande studie av föräldraskapsstödjande arbete i kommuner 2009-2019. Dnr 4.2.2:664/19.

Läs mer:

- [Länk till nationell strategi](#)
- [Länk till MFoFs uppdrag](#)